Test Booklet Code & No. प्रश्नपत्रिका कोड व क्र.

A

Paper-III COMMERCE

	COMM	
Sig	nature and Name of Invigilator	Seat No.
1. (8	Signature)	(In figures as in Admit Card)
(1	Name)	Seat No.
2. (8	Signature)	(In words)
(1	Name)	OMR Sheet No.
M	AY - 50316	(To be filled by the Candidate)
	ne Allowed : 2½ Hours]	[Maximum Marks : 150
Nui	mber of Pages in this Booklet : 40	Number of Questions in this Booklet : 75
1. 2. 3. 4.	Instructions for the Candidates Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page. This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options). At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows: (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet. (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted. (iii) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item. Example: where (C) is the correct response.	विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना 1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोप-यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा. य प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत. 3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात. (i) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिकची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकतील एकूण प्रश्नाची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा कम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळ्ही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी. (iii) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा. 4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा. उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
5.	Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.	(A) (B) (D)
6. 7. 8.	Read instructions given inside carefully. Rough Work is to be done at the end of this booklet. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on	 गा प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ. ए.म. आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे. जर आपण ओ. ए.म. आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलांब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ. ए.म. आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ. ए.म. आर. उत्तरपत्रिकची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. 11. 12.	conclusion of examination. Use only Blue/Black Ball point pen. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited. There is no negative marking for incorrect answers.	10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा. 11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही. 12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

COMMERCE Paper III वाणिज्य

प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed: 2½ Hours]

[Maximum Marks: 150

Note: This paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पचहत्तर (75) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

- 1. Cost of intangible fixed assets are over their useful lives.
 - (A) Depreciated
 - (B) Amortised
 - (C) Charged
 - (D) Allocated
- 2. Consider the following statements with the help of alternatives given below:

Secret reserves serve the purpose of:

- (1) Enabling the directors to tide over unfavourable items.
- (2) Meeting exceptional losses.
- (3) Increasing the working capital. Which of the following statements are correct?
- (A) (1) and (2) are correct
- (B) (2) and (3) are correct
- (C) (1) and (3) are correct
- (D) (1), (2) and (3) are correct

- 1. अमूर्त नियत मालमत्ता खर्च त्याच्या उपयुक्त कालावधीत बनतो.
 - (A) मूल्यक्षयीत
 - (B) कर्जफेड तरतूद
 - (C) प्रभारीत
 - (D) विभाजित
- 2. खालील वाक्ये त्याखाली दिलेल्या पर्याया आधारे विचारात घ्या :

गुप्त निधी हा हेतू साध्य करतो :

- (1) संचालकांनी अनुपयुक्त गोष्टींना आळा घालणे.
- (2) अपवादात्मक तोटा भरून काढणे.
- (3) खेळत्या भांडवलाची वाढ करणे.

खालीलपैकी कोणतेही वाक्ये योग्य आहेत ?

- (A) (1) व (2) बरोबर आहेत
- (B) (2) व (3) बरोबर आहेत
- (C) (1) व (3) बरोबर आहेत
- (D) (1), (2) व (3) बरोबर आहेत

- 3. Which one of the following accounting equation is *correct*?
 - (A) Assets = Owner's Equity
 - (B) Assets = Liabilities + Owner'sEquity
 - (C) Assets = Liabilities Owner's Equity
 - (D) Assets + Liabilities = Owner'sEquity
- 4. Financial instruments are useful for:
 - (A) Creating benefits for Govt.
 - (B) Providing credit creation for Banks
 - (C) Mobilization of savings
 - (D) For creating direct securities

- खालीलपैकी कोणते लेखाकर्मीय समीकरण बरोबर
 आहे ?
 - (A) मालमत्ता = स्वीय समभाग
 - (B) मालमत्ता = देयता + स्वीय समभाग
 - (C) मालमत्ता = देयता स्वीय समभाग
 - (D) मालमत्ता + देयता = स्वीय समभाग
- 4. वित्तीय साधने यासाठी प्रचलित केली जातात:
 - (A) सरकारसाठी फायदा निर्माण करणे
 - (B) बँकांना पतनिर्मितीची तरतूद करणे
 - (C) बचतीस चालना देणे
 - (D) प्रत्यक्ष प्रतिभूती निर्मिती

- 5. The first attempt to value human beings in monetary term was made by :
 - (A) William Petty
 - (B) William C. Pyle
 - (C) Shultz
 - (D) Morese
- 6. Consider the following statement with the help of alternatives given below:

A mutual fund helps the investor in securing:

- (1) Professional Management
- (2) Diversification of risk
- (3) Steady appreciation
- (4) Lower cost of operation

Which of these statements are correct?

- (A) (1), (2), (3) and (4)
- (B) (1), (2) and (4)
- (C) (2) and (3)
- (D) (3) and (4)

- 5. मानवाला मौद्रिक दृष्टीकोनातून मूल्यवर्धिक करण्याचा प्रयत्न प्रथम यांनी केला :
 - (A) विल्यम पेटी
 - (B) विल्यम सी. पाइल
 - (C) शुल्टझ्
 - (D) मोरेस
- खालील वाक्ये त्या खाली दिलेल्या पर्याया आधारी विचारात घ्या :

म्युचल फंड निवेशकांना खालील सुरक्षा देते:

- (1) व्यावसायिक व्यवस्थापन
- (2) जोखमीचे विविधीकरण
- (3) स्थिर अधिवृद्धी
- (4) प्रवर्तन चालवण्याचा खर्च कमी करणे खालीलपैकी कोणते वाक्ये योग्य आहेत ?
- (A) (1), (2), (3) आणि (4)
- (B) (1), (2) आणि (4)
- (C) (2) आणि (3)
- (D) (3) आणि (4)

- 7. The price specified in the option contract which means the underlying asset to be purchased or sold by the buyer/holder is known as:
 - (A) Strike price
 - (B) Exercise price
 - (C) Stock Exchange price
 - (D) Cost price
- 8. An investor with a low risk preference should be advised to invest in:
 - (A) Turn around stocks and aim at short-term gains
 - (B) Emerging blue chips and aim at medium-term gains
 - (C) Speculative stocks and aim at short-term gains
 - (D) Super stocks and aim at longterm gains

- 7. ऑप्शन करारात व्यक्त केलेली किंमत म्हणजे खरेदीदार व विक्रेता यांच्याकडून अंडरलेईंग मालमत्तेच्या खरेदी विक्रीची :
 - (A) स्ट्राईक प्राईस
 - (B) एक्सरसाईज प्राईस
 - (C) शेअर बाजार किंमत
 - (D) खर्च किंमत
- 8. कमी जोखमीची पसंती असणाऱ्या गुंतवणूक-दाराला गुंतवणूकीचा असा सल्ला द्यावा :
 - (A) समभागांचा साठा वळवून अल्पमुदतीत फायद्याचे ध्येय
 - (B) नवीन (Blue Chip) स्वीकार व मध्यमकालीन फायद्याचे ध्येय
 - (C) सट्टायुक्त रोख्याचा साठा व अल्पमुदतीत फायद्याचे ध्येय
 - (D) उत्तम रोखे व दीर्घमुदतीत फायद्याचे ध्येय

- - (A) Profit centre
 - (B) Cost centre
 - (C) Investment centre
 - (D) Revenue centre
- 10. Lease financing is:
 - (A) A sale of goods to the lessee
 - (B) It is a hire of goods on rent
 - (C) It is a transfer of ownership
 - (D) It is a financing partnership between lessor and lessee

- 9. असे खाते की ज्यामध्ये प्राप्ती, खर्च व मालमत्ता केंद्रातील गुंतवणूक रक्कम यावर नियंत्रण असते त्याला असे म्हणतात :
 - (A) नफा केंद्र
 - (B) खर्च केंद्र
 - (C) निवेशन केंद्र
 - (D) प्राप्ती केंद्र
- 10. भाडेकरार वित्तपुरवठा म्हणजे :
 - (A) भाडेकरूला वस्तूंची विक्री करणे
 - (B) भाडे देऊन वस्तू घेणे
 - (C) मालकीत बदल घडवणे
 - (D) मालक व भाडेकरू यातील वित्तीयभागीदारी

- 11. Two companies, X Ltd. and Y Ltd.

 go into liquidation to form a new

 company, Z Ltd. It is a case of:
 - (A) Absorption
 - (B) External Reconstructions
 - (C) Amalgamation
 - (D) Demerger
- 12. A Certificate of deposit is a:
 - (A) Fixed deposit in a bank
 - (B) Short-term negotiable instruments in bearer form
 - (C) A promissory note to pay a sum of money to the issuer
 - (D) It is a government treasury bill

- 11. X व Y या दोन कंपन्या विसर्जित होऊन त्यांनी

 Z नावाची नवीन कंपनी स्थापन केली. हे

 उदाहरण :
 - (A) विलयन
 - (B) बाह्य पुनर्रचना
 - (C) समामेलन
 - (D) विभक्तीकरण
- 12. जमा प्रमाणपत्र म्हणजे :
 - (A) बँकेतील मुदतठेव
 - (B) धारक स्वरूपातील परिक्राम्य संलेख
 - (C) देणाऱ्याला पैशातील रक्कम देण्याचे वचनपत्र
 - (D) सरकारचे राजकोषपत्र

- 13. Floating rate bonds:
 - (A) These bonds are issued in small parts of the total bond
 - (B) These bonds are 'American

 Depository Receipt'
 - (C) These bonds are also called 'Drop Lock Bonds'
 - (D) These bonds are also called 'Floating Rate Notes'
- 14. The process of managing the sales ledger of a client by a financial service company is called:
 - (A) Forfeiting
 - (B) Factoring
 - (C) Leasing
 - (D) Securitisation of debt

- 13. मुक्तदराचे रोखे :
 - (A) असे रोखे पूर्णरोख्याच्या लहान भागात प्रचलित केले जातात
 - (B) असे रोखे 'अमेरिकन ठेव पावत्या' असतात
 - (C) असे रोखेला 'ड्रॉप लॉक बॉन्डस् असे पण म्हणतात'
 - (D) असे रोखेला मुक्तदरपत्रे असे पण म्हणतात
- 14. वित्तीय सेवा पुरवणाऱ्या प्रमंडळाची अशील विक्री खातेवही व्यवस्थापन प्रक्रिया म्हणजे :
 - (A) गमावलेला
 - (B) फॅक्टरींग
 - (C) भाडेपट्टा
 - (D) कर्जाचे रोखीकरण

- 15. Interest rate risk:
 - (A) is also referred to as inflation risk
 - (B) is affected by changes in social attitudes
 - (C) is affected by changes in lending ratio
 - (D) is affected by changes in the business cycle
- 16. Which is *not* a primary buying motive?
 - (A) Food and Drink
 - (B) Comfort
 - (C) Attraction of opposite sex
 - (D) Lifestyle

- 15. व्याजदराची जोखीम :
 - (A) भाववाढीची जोखीम म्हणून निर्देशीत केली जाते
 - (B) सामाजीक दृष्टीकोन बदलाचा परिणाम
 - (C) कर्जगुणोत्तरातील बदलाचा परिणाम
 - (D) व्यापारचक्रातील बदलाचा परिणाम
- 16. कोणता खरेदीचा प्राथमिक संकल्प (हेतू)
 नाही ?
 - (A) अन्न आणि पेय
 - (B) सुविधा
 - (C) विरुद्ध लिंग आकर्षण
 - (D) जीवनशैली

- 17. Which of the following is *not* a marketing factor?
 - (A) Consumer market
 - (B) Area of market
 - (C) Durability
 - (D) No. of customers
- 18. The term social marketing refers to
 - (A) New product development and sales for society
 - (B) A philosophy that emphasizes on customer value and satisfaction
 - (C) A philosophy that stresses on customer delightment in society
 - (D) A philosophy that emphasizes
 on customer satisfaction and
 welfare of the society at large

- 17. खालीलपैकी कोणता विपणन घटक नाही ?
 - (A) ग्राहक बाजार
 - (B) बाजारक्षेत्र
 - (C) टिकाऊपणा
 - (D) ग्राहक संख्या
- 18. सामाजिक विपणन ही संज्ञा कोणाचा संदर्भ देते ?
 - (A) समाजासाठी नवीन उत्पादन विकास आणि विक्री
 - (B) जे तत्त्वज्ञान ग्राहकमूल्य व समाधानावर भर देते
 - (C) जे तत्त्वज्ञान समाजातील ग्राहकांना उच्च समाधान देण्यास प्राधान्य देते
 - (D) जे तत्त्वज्ञान ग्राहक समाधान आणि सर्वंकष सामाजिक कल्याणावर भर देते

19.	Which of the following is <i>not</i> macro-	19.	खालीलपैकी कोणते समस्टीय विपणन वातावरण
	marketing environment ?		नाही ?
	(A) Economic		(A) आर्थिक
	(B) Social and cultural		(B) सामाजिक व सांस्कृतिक
	(C) Customers		(C) ग्राहक
	(D) Technological		(D) तांत्रिक
20.	is the concept of marketing	20.	ही विपणन संकल्पनाची अशी
	that holds consumer will prefer those		धारणा असते जिथे ग्राहक अश्याच उत्पादनांना
	products that offer the most quality		प्राधान्य देतो की जे अधिक गुणवत्ता किंवा
	or performance.		कार्यसिद्धी देतात.
	(A) Product concept		(A) वस्तु संकल्पना
	(B) Production concept		(B) उत्पादन संकल्पना
	(C) Selling concept		(C) विक्री संकल्पना
	(D) Consumer-oriented concept		(D) विपणन संकल्पना

- 21. Which of the techniques is *not* included in marketing control?
 - (A) ABC Analysis
 - (B) Marketing Audit
 - (C) Sales Analysis
 - (D) Market Share Analysis
- 22. What does green marketing imply?
 - (A) It implies marketing of only green coloured products
 - (B) It implies marketing of safe and eco-friendly products
 - (C) It implies complete ban on chemical products
 - (D) It implies punishing factory owners

- 21. कोणते तंत्र हे विपणन नियंत्रणात समाविष्ट होत नाही ?
 - (A) अ, ब, क विश्लेषण
 - (B) विपणन अंकेक्षण
 - (C) विक्री विश्लेषण
 - (D) बाजारव्यवहार वाटा विश्लेषण
- 22. हिरव्या विपणनाचा गभितार्थ काय आहे ?
 - (A) हे विपणन फक्त हिरव्या रंगाच्या उत्पादनाचे विपणन सुचिवते
 - (B) हे विपणन सुरक्षित व वातावरणाशी सुसंबंधित उत्पादनाचे विपणन सुचिवते
 - (C) हे विपणन रासायनिक उत्पादनाला संपूर्ण मनाई सुचिवते
 - (D) हे विपणन उद्योग पालकास सजा सुचिवते

23.	Which 'P' is more sensitive in	23.	काणता 'P' हा विपणनामध्य आधक सवदनाशाल
	marketing ?		आहे :
	(A) Product		(A) उत्पादन (Product)
	(B) Price		(B) किंमत (Price)
	(C) Promotion		(C) चालना (Promotion)
	(D) Place		(D) स्थळ (Place)
24.	When any company of one country	24.	जेव्हा एका देशाची कोणतीही कंपनी काही
	desires to capture the market of		समंजस आणि राजकीय अटीवर दुसऱ्या
	another country on some reasonable		बाजारावर आधिपत्य ठेवण्याची अपेक्षा ठेवते.
	and political terms, it is termed		तेव्हा याला अशी संज्ञा देतात.
	as		
	(A) Multiplex Marketing		(A) पुष्कळ भाग विपणन
	(B) Mega-marketing		(B) मोठा विपणन
	(C) Re-marketing		(C) पुन्हा विपणन
	(D) Mini-marketing		(D) लहान विपणन

25.	Psycho-analytic theory was	25.	मनोविश्लेषणात्मक सिद्धांत हा कोणी निर्माण
	introduced by		केला ?
	(A) T. Vebler		(A) टी. व्हेबलर
	(B) S. Freud		(B) एस. फ्राइड
	(C) Festinger		(C) फेस्टींजर
	(D) P. Kotler		(D) पी. कोटलर
26.	Which of the following is marketing	26.	खालीलपैकी कोणती विपणन संशोधन पद्धत
	research method ?		आहे ?
	(A) Observation		(A) निरीक्षण
	(B) Questionnaire		(B) प्रश्नावली
	(C) Interview		(C) मुलाखत
	(D) Schedule		(D) अनुसूची
27.	Which of the following is right kind	27.	एखाद्या उत्पादनांची खालीलपैकी कोणती
	of label of a product ?		खूणिचठ्ठी सत्य आहे ?
	(A) Sales label		(A) विक्री खूणचिठ्ठी
	(B) Purchase label		(B) खरेदी खूणचिठ्ठी
	(C) Competitor's label		(C) स्पर्धकांची खूणचिठ्ठी
	(D) Brand label		(D) व्यापारी खूणचिठ्ठी

- 28. Which statement is not true?
 - (A) Cyber Marketing and Emarketing are the same
 - (B) E-marketing is one of the options of direct marketing
 - (C) E-marketing is applicable to services only
 - (D) E-marketing offers high convenience reliability and speed
- 29. What is market environment?
 - (A) Micro-environment
 - (B) Macro-environment
 - (C) Cultural environment
 - (D) Micro- and Macro-environment

- 28. कोणते विधान हे सत्य नाही ?
 - (A) सायबर मार्केटींग आणि ई-मार्केटींग हे तेच असतात
 - (B) ई-मार्केटींग हा प्रत्यक्ष मार्केटींगचा एक विकल्प असतो
 - (C) ई-मार्केटींग हे केवळ सेवांना लागू असते
 - (D) ई-मार्केटींग हे उच्च प्रतीची सोय, विश्वासार्हता आणि गती देत असते
- 29. बाजारपेठ पर्यावरण म्हणजे काय ?
 - (A) व्यष्टीय पर्यावरण
 - (B) समष्टीय पर्यावरण
 - (C) सांस्कृतिक पर्यावरण
 - (D) व्यष्टीय आणि समष्टीय पर्यावरण

30.	Which of the following is <i>not</i> method	30.	खालीलपैकी कोणती विक्री किमतीची पद्धत
	of selling price ?		नाही ?
	(A) Marginal cost pricing method		(A) सीमांत व्यय किंमतपद्धत
	(B) Cost plus pricing method		(B) व्यय अधिक किंमतपद्धत
	(C) Break-even pricing method		(C) ना नफा-तोटा किंमतपद्धत
	(D) First-in-first-out pricing method		(D) प्रथम आत-प्रथम बाहेर किंमतपद्धत
31.	T-group training is also called as:	31.	टि-गट प्रशिक्षणाला ''''' असे सुद्धा
	(A) Management development		म्हणतात.
			(A) व्यवस्थापन विकास
	(B) Employment empowerment		(B) रोजगार सबलीकरण
	(C) Sensitivity training		(C) संवेदनात्मक प्रशिक्षण
	(D) Team building		(D) गट बांधणी
32.	Graphic-Rating Scale is a method	32.	आकृतीबंध मापन श्रेणी ही एक
	of:		पद्धत आहे.
	(A) Performance Appraisal		(A) कार्यसिद्धी मीमांसा
	(B) Wage Payment		(B) वेतन देयके
	(C) Participative Management		(C) सहभागात्मक व्यवस्थापन
	(D) Training		(D) प्रशिक्षण

33.	Joint Management Council is a form	33. संयुक्त व्यवस्थापन मंडळ हे या
	of	स्वरूपात असते.
	(A) Industrial Relation	(A) औद्योगिकीकरण
	(B) Trade Union	(B) श्रमिक संघ
	(C) Workers' Participation in	
	Management	(C) कामगारांचा व्यवस्थापनात सहभाग
	(D) Negotiation	(D) वाटाघाटी
34.	To calculate the no. of workers	34. नियोजित उत्पादनांच्या संदर्भात विविध कार्यासाठी
	required for various jobs with	किती कामगारांची आवश्यकता आहे, याला
	reference to a planned output is	असे म्हणतातः
	called:	
	(A) Workload Analysis	(A) कार्यभाग विश्लेषण
	(B) Workforce Analysis	(B) मनुष्यबळ विश्लेषण
	(C) Job Analysis	(C) कार्य विश्लेषण
	(D) Prediction	(D) भविष्यवेध

- 35. Finding out the abilities or skills of employees required to do a job efficiently is called:(A) Job description
 - (C) Job analysis

(B) Job specification

- (D) Job evaluation
- 36. Which function is *not* included in staffing?
 - (A) Transfer
 - (B) Recruitment
 - (C) Induction and Orientation
 - (D) Organisation, Planning and

 Development

- 35. एखादे काम कार्यक्षमपणे करण्यासाठी आवश्यकता असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची योग्यता किंवा कौशल्य यांच्या शोधाला असे म्हणतात.
 - (A) कार्य वर्णन
 - (B) कार्य तपशील खुलासा
 - (C) कार्य विश्लेषण
 - (D) कार्य मूल्यमापन
- 36. कार्मिक कार्यामध्ये कोणत्या कार्याचा समावेश होत नाही ?
 - (A) बदली
 - (B) भरती
 - (C) कार्य ओळख व अनुवर्तन
 - (D) संघटन, नियोजन व विकास

37.	In the Factories Act no. of workers	37.	निर्माणीमध्ये (कारखान्यामध्ये) कयद्यानुसार
	is permitted to work for more than		कोणत्याही कामगाराला दरदिवशी
	hours in a day.		तासांपेक्षा जास्त काम करण्याची परवानगी
	(A) 10		नसते.
	(11) 10		(A) 10
	(B) 8		(B) 8
	(C) 24		(C) 24
	(D) 9		(D) 9
38.	Which among the following	38.	अत्यावश्यक वस्तूच्या वाढत्या किंमती देण्यासाठी
	allowances is paid to employees in		खालील भत्यापैकी कोणता भत्ता कर्मचाऱ्यांना
	order to enable them to meet the		जालाल मत्यायका काणता मत्ता कमयान्यामा
	increasing price of essential		दिला जातो ?
	commodities?		(A) बोनस
	(A) Bonus		(D) 2—3
	(B) Rent allowance		(B) भाडे
	(C) Increment in salary		(C) वेतनवृद्धी
	(D) Dearness allowance		(D) महागाई

39.	Remuneration to blue collar workers	39.	श्रमिक कामगारांना देण्यात येणाऱ्या पारिश्रमिकाला
	is called		असे म्हणतातः
	(A) Wage		(A) मजुरी
	(B) Salary		(B) वेतन
	(C) Compensation		(C) मोबदला
	(D) Payment		(D) प्रदान
40.	The minimum wage rate could be	40.	किमान मजूरी दर हे सुधारीत होऊ शकतात परंतु
	subject to revision of intervals not		मध्यांतरानंतर नाही.
	exceeding		(A) Q = 15
	(A) 2 years		(A) 2 वर्षे
	(B) 4 years		(B) 4 वर्षे
	(C) 5 years		(C) 5 वर्षे
	(D) 10 years		(D) 10 वर्षे

	_	
41.	In incentive payment plan	41. प्रेरक वेतन योजनेमध्ये कामगारांचे वेतन हे
	a worker's pay is determined	याद्वारे ठरविले जाते.
	by	(A) व्यवस्थापन
	(A) Management	
	(B) Performance	(B) कार्यसिद्धी
	(C) Seniority	(C) वरिष्ठता
	(D) Profits	(D) नफा
42.	In a model grievance procedure, the	42. नमुना गाऱ्हाणी प्रणालीमध्ये पर्यवेक्षकाने
	supervisor has to respond against	गा-हाणीबद्दल आत निर्णय
	the grievance within	घेतला पाहिजे.
	(A) 2 days	(A) 2 दिवसाच्या
	(B) 3 days	(B) 3 दिवसाच्या
	(C) 5 days	(C) 5 दिवसाच्या
	(D) 7 days	(D) 7 दिवसाच्या

- 43. 360° feedback involves appraisals by :
 - (A) Subordinates
 - (B) Line manager
 - (C) Superiors
 - (D) Any *one* who is directly in contact with appraiser
- 44. Which among the following methods is latest method of performance appraisal?
 - (A) Confidential report
 - (B) Essay evaluation
 - (C) Critical incident techniques
 - (D) 360° degree and assessment centre

- 43. 360º प्रत्याभरणा अंतर्गत मूल्यमापन कोणद्वारे होते ?
 - (A) कनिष्ठ कर्मचारी
 - (B) साखळी/रेखा व्यवस्थापक
 - (C) वरिष्ठ कर्मचारी
 - (D) मूल्यमापीच्या प्रत्यक्ष संपर्कातील कुणीही
- 44. खालीलपैकी कोणती अद्ययावत कार्यसिद्धी मूल्यमापनाची पद्धत आहे ?
 - (A) गोपनीय अहवाल
 - (B) निबंध मूल्यमापन
 - (C) घटना चिकित्सकपद्धत
 - (D) 360 दर्जा आणि मूल्यांकन केंद्र

45 .	The Payment of Gratuity Act was	45.	ग्रॅच्युटी (बक्षीस) कायदा मध्ये संमत
	passed in		झाला.
	(A) 1948		(A) 1948
	(B) 1961		(B) 1961
	(C) 1972		(C) 1972
	(D) 1965		(D) 1965
46.	are also known as	46.	यांना ट्रांसनॅशनल निगम असेही
	Transnational Corporations (TNCs).		म्हणतात.
	(A) Joint Ventures		(A) संयुक्त उपक्रम
	(B) Foreign Institutions		(B) परराष्ट्रीय संस्था
	(C) Multinational Corporations (MNCs)		(C) बहुराष्ट्रीय निगम
	(D) Global Firm		(D) जागतिक संस्था
47.	is <i>not</i> the agreement	47.	हा जागतिक उद्योग संघटनेचा करार
	of World Trade Organisation		नाही.
	(W.T.O.).		(A) शेतीविषयक करार
	(A) Agreement on Agriculture		
	(B) Agreement on TRIPS		(B) ट्रीप्सविषयक करार
	(C) TRIMS		(C) ट्रीम्स
	(D) Agreement on Industry		(D) उद्योगाविषयक करार

48.	American Depository Receipts (ADR)	48.	अमेरिकी डिपॉसिटरी रिसिप्टस् हे ''''' मध्ये
	are denominated in		निर्देशीले जातात.
	(A) U. S. Dollar		(A) यु. एस. डॉलर
	(B) Francs		(B) फ्रॅंक्स
	(C) Lira		(C) लिरा
	(D) Euro		(D) युरो
49.	is for those instruments	49.	वास्तव मालमत्ता किंवा रोखे किंवा वस्तू
	which are synthetic financial		यांच्याद्वारे साधित कृत्रिम वित्तीय उत्पादन साधने
	products derived from the real assets		यांच्याशी संबंधित बाजारास असे
	or stocks or commodities.		म्हणतात.
	(A) Spot market		(A) हजरबाजार
	(B) Derivative market		(B) साधितबाजार
	(C) Future market		(C) वायदाबाजार
	(D) Forward market		(D) फॉरवर्डबाजार

50.	is <i>not</i> the condition under	50.	ही वायदे कराराची शर्त नाही .
	future contracts.		
	(A) Delivery is necessary		(A) पोचवणी अवश्यक आहे
	(B) Price is known in advance		(B) किंमत आधीच माहित असते
	(C) The risk is borne both by buyers		(C) क्रेता व विक्रेता हे दोघे जोखीम घेतात
	and sellers		
	(D) Payment is made on the spot		(D) भरणा ताबडतोब केला जातो
51.	is a joint collaboration in	51.	दोन किंवा अधिक देशांच्या यांत्रिक उत्पादन,
	the field of manufacturing,		प्रक्रिया व विपणन क्षेत्रांमधील संयुक्त सहयोगास
	processing and marketing by two or		
	more countries.		असे म्हणतात.
	(A) Joint venture		(A) संयुक्त उपक्रम
	(B) MNCs		(B) बहुराष्ट्रीय निगम
	(C) Mergers and Acquisitions		(C) विलीनीकरण व संपादन
	(D) Foreign Technical Collabo-		
	rations		(D) परकीय तांत्रिक सहयोग

	2	7	[P.T.O.
	(D) June 1997		(D) जून 1997
	(C) 1990		(C) 1990
	(B) November 1994		(B) नोव्हेंबर 1994
	(A) January 1994		(A) जानेवारी 1994
	from		झाले.
53.	The NAFTA commenced operations	53.	नाफताचे कार्य पासून सुरू
	(CCI)		सी. आय.)
	(D) Controller of Capital Investment		(D) कन्ट्रोलर ऑफ केपीटल इन्व्हेस्टमेंट (सी.
	Board (FIPB)		आई. पी. बी.)
	(C) Foreign Investment Promotion		(C) फॉरेन इनव्हेस्टमेंट प्रोमोशन बोर्ड (एफ.
	(B) SEBI		(B) सेबी
	(A) RBI		(A) आर. बी. आय.
	their country of incorporation.		
	organisation for the stock market in		करावी.
	registration with the regulatory		आधारे भारतात शी प्रारंभिक नोंदणी
	on the basis of their		भागबाजाराच्या नियामक मंडळाच्या नोंदणीच्या
52.	FIIs must initially registered with	52.	परकीय गुंतवणूक संस्थांनी त्यांच्या देशातील

54.	The ASEAN includes Brunies,	54. आसीयान या संघटनेत ब्रुनीस, इंडोनेशिया,
	Indonesia, Malaysia, Philippines,	मलेशिया, फिलिपाईन्स, सिंगापूर, थायलँड,
	Singapore, Thailand, Vietnam	व्हिएटनाम, म्यानमार आणिया
	Myanmar and	देशांचा समावेश होतो.
	(A) Bangladesh	(A) बांगलादेश
	(B) Pakistan	(B) पाकिस्तान
	(C) China	(C) चायना
	(D) Cambodia	(D) कंबोडीया
55.	coordinates and monitor	55. सार्कच्या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीचे समन्वय
	the implementation of SAARC	व नियंत्रणहे करते.
	programmes.	
	(A) Council of Ministers of SAARC	(A) सार्कचे मंत्रीपरिषद
	(B) Standing Committee of SAARC	(B) सार्कची स्थायी सिमती
	(G) G11PG G	
	(C) SAARC Secretariat	ा (८) साकच सक्रटारएट
	(C) SAARC Secretariat (D) Programming Committee of	(C) सार्कचे सेक्रेटेरिएट

	·		
56.	Current account convertibility	56.	भारताच्या चालू खात्याच्या परिवर्तनीयतेची प्रक्रिया
	process was completed by		मध्ये पूर्ण झाली.
	in India.		(A) ऑगस्ट 1995
	(A) August 1995		
	(B) January 1994		(B) जानेवरी 199 4
	(C) June 1993		(C) जून 1993
	(D) July 1991		(D) जुलै 1991
57.	Chairman of Committee on Capital	57.	भांडवल खाते समितीचे अध्यक्ष
	Account was		हे होते.
	(A) S. S. Tarapore		(A) एस. एस. तारापोर
	(B) Y. V. Reddi		(B) वाय. व्हि. रेड्डी
	(C) Kelkar		(C) केळकर
	(D) Raghuram Rajan		(D) रघूराम राजन

58.	Foreign	Exchang	ge Rate	is
	determine	ed by dei	mand for	and
	supply of	foreign ex	kchange in	the
	market, ac	cording to		•••••
	(A) Mint	Parity Th	eory	
	(B) Purch	asing Powe	er Parity Th	neory
	(C) Balan	ce of Pay	ments The	POrv

- 59. The Committee on Capital Account Convertibility laid down three preconditions:
 - (i) fiscal consolidation
 - (ii) a mandated inflation target
 - (*iii*)

(D) Forex Market

- (A) Strengthening of the financial sector
- (B) Reducing current account deficit
- (C) Strengthening industrial sector
- (D) 8% growth of G.D.P.

- 58. परकीय चलनाचे विनिमय दर हे परकीय चलना बाजारातील मागणी व पुरवठा यावरून निर्धारीत होतो असे यात मांडले आहे.
 - (A) टंकसाळी विनिमय दर सिद्धांत
 - (B) क्रयशक्ती तुल्यता सिद्धांत
 - (C) आंतराष्ट्रीय व्यवहार ताळेबंद सिद्धांत
 - (D) परकीय चलन बाजार
- 59. भांडवल खाते परिवर्तनीयता समितीने तीन पूर्वशर्ती मांडल्या :
 - (i) राजकोषीय एकत्रिकरण
 - (ii) चलन फुगवटा ध्येय ठरवणे
 - (iii)
 - (A) वित्तीय क्षेत्राला मजबूत करणे
 - (B) चालू खात्यातील तूट कमी करणे
 - (C) औद्योगिक क्षेत्राचे मजबुतीकरण
 - (D) स्थूल आंतरदेशीय उत्पादनाच्या वृद्धीचा दर आठ टक्के करणे

60.	Physical	deliv	ery	of	for	eign
	exchange h	nas to	take	place	in	case
	of					

- (A) Spot market
- (B) Option market
- (C) Future market
- (D) Forward market
- 61. Which of the following receipts from agricultural operations is chargeable to tax ?
 - (A) Land situated in Andaman

 Island used for agricultural operations
 - (B) Land situated in Lakshadweep

 Island used for agricultural operations
 - (C) Land situated in Ladakh Region used for agricultural operations
 - (D) Land situated in Sri Lanka used for agricultural operations

- 60. परकीय चलनाचे भौतिक पोचवणे हे बाजारासाठी आवश्यक आहे.
 - (A) हजर
 - (B) ऑप्शन
 - (C) वायदे
 - (D) फॉरवर्ड
- 61. खालीलपैकी शेतीपासून मिळणारे कोणते उत्पन्न करपात्र आहे ?
 - (A) अंदमान बेटावरील जिमनीतून मिळणारे शेतीपासूनचे उत्पन्न
 - (B) लक्षद्वीप बेटावरील जिमनीतून मिळणारे शेतीपासूनचे उत्पन्न
 - (C) लद्दाख येथील जिमनीपासून मिळणारे शेतीपासूनचे उत्पन्न
 - (D) श्रीलंका स्थित जिमनीतून मिळणारे शेतीपासूनचे उत्पन्न

- 62. Which of the following companies is not an Indian Company, as per Income Tax Act, 1961 ?
 - (A) Tata Motors Ltd.
 - (B) Vodafone India Ltd.
 - (C) Branch of Citi Bank NA
 - (D) Life Insurance Corporation of India established under LIC Act, 1956
- 63. The maximum amount on which income tax is not chargeable for A.Y. 2013-14 in case of a cooperative society is:
 - (A) ₹ 2,50,000
 - (B) ₹ 10,000
 - (C) ₹ 1,00,000
 - (D) Nil

- 62. खालीलपैकी कोणत्या कंपन्या आयकर कायद्या अन्वये भारतीय कंपन्या **नाहीत** ?
 - (A) टाटा मोटर्स लि.
 - (B) व्होडाफोन इंडिया लि.
 - (C) सिटी बँकेची भारतातील शाखा
 - (D) भारतीय बिमा निगम (1956 च्या भारतीयविमा निगम कायद्याखाली स्थापन)
- 63. कर आकारणी वर्ष 2013-14 च्या संदर्भात सहकारी संस्थेला आयकर मुक्त उत्पन्नाची मर्यादा पढीलपैकी एक आहे :
 - (A) ₹ 2,50,000
 - (B) ₹ 10,000
 - (C) ₹ 1,00,000
 - (D) निरंक

64.	Minor as per Income Tax Act means	64.	आयकर कायद्यान्वये अज्ञान व्यक्ती म्हणजे ज्याने
	an individual who has not completed		वयाची वर्षे पूर्ण केली नाही.
	the age of years.		(A) 15
	(A) 15		(A) 13
	(B) 18		(B) 18
	(C) 21		(C) 21
	(D) 25		(D) 25
65.	X is entitled to children education	65.	'क्ष' ला त्याच्या तीन मुलांकरिता (त्यापैकी एक
	allowance of ₹ 200 p.m. for 3		जुळे) ₹ 200 प्रति माह शिक्षण भत्ता मिळत
	children, including a twin. The		आहे. करमाफ उत्पन्न खालीलप्रमाणे :
	exempt amount is:		(A) ₹ 7 900
	(A) ₹ 7,200		(A) ₹ 7,200
	(B) ₹ 2,400		(B) ₹ 2,400
	(C) ₹ 4,800		(C) ₹ 4,800
	(D) ₹ 3.600		(D) ₹ 3,600

66.	Rates of tax deduction at source from	66.	अनिवासी व्यक्तींना देण्यात येणाऱ्या रकमांमधून
	payment to non-residents are given		उद्गम कर कपातीचे दर कोण ठरविते ?
	by:		(A) आयकर कायदा 1961
	(A) Income Tax Act, 1961		
	(B) Annual Finance Act		(B) वार्षिक वित्तीय कायदा
	(C) Central Board of Direct Taxes		(C) केंद्रीय प्रत्यक्षकर मंडळ
	(D) Finance Minister of India		(D) भारताचे अर्थमंत्री
67.	Rebate u/s 87A is available to an	67.	कलम 87A ची वजावट मिळव्यासाठी करपात्र
	individual whose total income is		रकमेची मर्यादाहे आहे.
	below		
	(A) ₹ 2,50,000		(A) ₹ 2,50,000
	(B) ₹ 3,00,000		(B) ₹ 3,00,000
	(C) ₹ 5,00,000		(C) ₹ 5,00,000
	(D) ₹ 10,00,000		(D) ₹ 10,00,000

- - (A) ₹ 30,000
 - (B) ₹ 1,50,000
 - (C) ₹ 1,80,000
 - (D) No limit
- 69. A purchased 100 equity shares of a listed company in Dec. 2012 for ₹ 50,000. He receives 100 bonus shares of that company in Feb., 2014. He sells all 200 shares through Stock Exchange in Dec. 2014 for ₹ 60,000. The taxable capital gains will be:
 - (A) ₹ 10,000
 - (B) ₹ 30,000
 - (C) ₹ 5,000
 - (D) Nil

- - (A) ₹ 30,000
 - (B) ₹ 1,50,000
 - (C) ₹ 1,80,000
 - (D) कोणतीही सीमा नाही
- 69. 'A' ने शेअर बाजारातील एका नोंदणीकृत कंपनीचे 100 शेअर्स ₹ 50,000 ला डिसे 2012 मध्ये खरेदी केले त्याला त्याच कंपनीचे फेब्रुवारी 2014 मधे 100 बोनस शेअर्स मिळाले त्याने सर्व 200 शेअर्स शेअर बाजारात डिसेंबर 2014 मध्ये ₹ 60,000 ला विकले या व्यवहारात करपात्र भांडवली नफा ही आहे
 - (A) ₹ 10,000
 - (B) ₹ 30,000
 - (C) ₹ 5,000
 - (D) निरंक

70.	X, HUF receives a gift of ₹ 51,000	70.	'X' (HUF) कर्ता याला 'X' च्या नातेवाईका-
	from a relative of Mr. X. The taxable		कडून ₹ 51,000 बक्षीस मिळाले. करपात्र
	amount is		रक्कम रु ही आहे.
	(A) ₹ 51,000		(A) ₹ 51,000
	(B) ₹ 1,000		(B) ₹ 1,000
	(C) ₹ 25,000		(C) ₹ 25,000
	(D) Nil		(D) निरंक
71.	Deduction u/s 80 TTA is available	71.	कलम 80 TTA अंतर्गत बँकेकडून मिळणाऱ्या
	in respect of interest earned from		खालीलपैकी कुठल्या व्याजावर वजावट
	Bank on		मिळते :
	(A) Savings Account		(A) बचत खाते
	(B) Fixed Deposit Account		(B) मुदत ठेव
	(C) Recurring Deposit Account		(C) आवर्तीत ठेव
	(D) Cash Certificate		(D) रोख प्रमाणपत्र

72.	The due date for filing income	72.	ज्या कंपन्यांना त्यांच्या देशांतर्गत व्यवहारांबद्दल
	tax returns to a company subject		ट्रांन्सफर प्राईसींगचे लेखा परीक्षण करावे लागते
	to domestic transfer pricing audit		त्यांच्याकरिता आयकर विवरणपत्राची अंतिम
	is		तारीख असते.
	(A) 31st July		(A) 31 जुलै
	(B) 30th September		(B) 30 सप्टेंबर
	(C) 30th November		(C) 30 नोव्हेंबर
	(D) 31st December		(D) 31 डिसेंबर
73.	The companies carrying on business	73.	व्यवसाय/धंदा करणाऱ्या कंपन्यांना त्यांचे आयकर
	are required to file their return of		विवरणपत्र कोणत्या नमुन्यात भरावे लागते ?
	income in Form No		(A) 0————————————————————————————————————
	(A) ITR-1		(A) आय.टी.आर1
	(B) ITR-2		(B) आय.टी.आर2
	(C) ITR-5		(C) आय.टी.आर5
	(D) None of the above		(D) वरीलपैकी कोणतेही नाही

- - (A) 10th standard
 - (B) 12th standard
 - (C) Graduation
 - (D) Primary education
- 75. X owns two houses. Both are self-occupied. What is the limit for interest deduction on having loan in respect of deemed let out of property? (A.Y. 2014-15)
 - (A) ₹ 30,000
 - (B) ₹ 1,50,000
 - (C) ₹ 2,00,000
 - (D) No limit

- 74. कलम 80 E अंतर्गत शिक्षणासाठी घेतलेल्या कर्जावरील व्याजाला खालील शिक्षणाकरता वजावट मिळते :
 - (A) 10वी नंतरचे शिक्षण
 - (B) 12वी नंतरचे शिक्षण
 - (C) पदव्युत्तर शिक्षण
 - (D) शाळेय शिक्षण
- 75. 'X' ची दोन घरे आहेत. दोन्ही ही घरे स्वतः वापरासाठी आहेत. याबाबतीत मानीव भाड्याच्या घराबद्दल जर घरकर्ज असेल तर व्याजाच्या वजावटीची मर्यादा किती ? (आयकर निर्धारण वर्ष 2014-15) :
 - (A) ₹ 30,000
 - (B) ₹ 1,50,000
 - (C) ₹ 2,00,000
 - (D) मर्यादा नाही

ROUGH WORK

ROUGH WORK